

**BO'LAJAK PEDAGOGLARDA KASBIY KREATIVLIK KOMPETENSIYASINI
RIVOJLANTIRISH**

Mominova Nargiza

Abdusalomovna Turon universiteti

Andijon filyali Pedagogika

nazaryasi va tarixi

yonalishi 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kreativlik kompetensiyasini rivojlantirish zamonaviy ta'limning eng muhim va dolzarb masalalaridan biri bo'lib, ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot, zamonaviy ta'lim talablariga javob bera oladigan kuchli kadrlarni tarbiyalashga asos bo'ladi. Kasbiy kreativlik kompetensiyasi deganda nafaqat kasbiy bilimlarga, malakaga ega bo'lish, balki mazkur bilimlarni yangi pedagogik vaziyatlarda noan'anaviy va samarali tarzda qo'llash, muammoli holatlarni yangicha yondashuvlar bilan bartaraf etish, o'quvchilarda mustaqil ijobiy faoliyatga intilish, hollarga ko'ra o'z fikrini mustahkamlash va ilgari surish, zamonaviy fan va texnologiyalardagi yangiliklardan samarali foydalanish layoqatini anglatadi. Shu sababli, pedagogik faoliyatga kirishayotgan har bir yosh mutaxassis o'z kasbiy ijodkorlik salohiyatini doimiy ravishda rivojlantirishi va takomillashtirib borishi zarur. Kasbiy kreativlik kompetensiyasini shakllantirishning asosiy omillarini yoritishda bir tomonlama yondashuvdan chekinib, barcha pedagogik jarayonlar o'zaro bog'liqligini inobatga olish zarur.

Kalit so'zlar: kasbiy kreativlik, pedagog kompetensiyasi, bo'lajak o'qituvchilar, kreativlik kompetensiyasi, innovatsion ta'lim, pedagogik ijodkorlik, zamonaviy metodlar, pedagogik texnologiyalar, ijodiy muhit, mustaqil fikrlash.

Kasbiy kreativlikni rivojlantirishning muhim sharti sifatida, pedagogik faoliyatning o'ziga xos jihatlari puxta o'rganish, zamonaviy tendensiyalarga mos ravishda o'zgarishga va rivojlanishga ochiq bo'lish, innovatsion bilimlarni to'plash va ularni faol tarzda amaliyotda tatbiq etish hisoblanadi. Bugun zamonaviy o'qituvchidan an'anaviy dars modellaridan chekinib, mavjud vositalar va metodlarni ijodiy talqin etish, har bir o'quvchi shaxsining o'ziga xos jihatlari inobatga olgan holda dars o'tish, didaktik metodlarni boyitish, metodik yondashuvlarni moslashtirish zarur bo'lmoqda. O'qituvchining kasbiy kreativlik kompetensiyasi o'z faoliyatiga yangicha va o'zgacha ko'z bilan qaray olish, mavjud sharoitlarni baholash va ulardan ijodiy foydalanish, pedagogik muammolarni tan olgan holda ularning chuqur ildizlariga e'tibor qaratish, bilimlarni o'ziga mos tarzda tatbiq etish, shuningdek, har bir pedagogik faoliyat turi uchun innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etishni talab etadi. Bo'lajak pedagoglar uchun eng avvalo zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini to'g'ri va samarali o'rganish, didaktik materiallarni o'zlashtirish, metodik ishlanmalarni boyitish, zamonaviy strategik yondashuvlarni bilish dolzarb ahamiyatga ega.[1]

Ta'lim mazmunini boyitishda ham bo'lajak pedagoglarning kasbiy kreativlik kompetensiyasi muhim o'rin tutadi. Bu kompetensiyaning yo'qligi yoki yetarli darajada rivojlanmaganligi natijasida, darslar mazmunsiz, zamonaviylikdan uzoq, quruq va bir xilligicha qolib ketishi mumkin. Ustoz shaxsining kreativlik salohiyati esa har bir darsni mazmunli, samarali, o'quvchilar uchun qiziqarli qilishda muhim rol o'ynaydi. Kasbiy kreativlik kompetensiyasini rivojlantirish uchun didaktik o'yinlar, interfaol metodlar, yangi pedagogik texnologiyalardan faol foydalanish, ijodiy loyihalar ishlab chiqish va ularni amalda qo'llash talab etiladi. Shu kabilar orqali ustoz o'zining kasbiy faoliyatida mustaqil qaror qabul qilish, yangidan-yangi ta'lim vositalari va metodikalarni ishlab chiqish imkoniga ega bo'ladi. Shuningdek,

kasbiy kreativlik kompetensiyasi pedagoglarning o'zlari boshqarayotgan sinf yoki guruhda ijobiy muhit yaratish, har bir o'quvchi uchun mos va erkin o'qitish tamoyillarini shakllantirish, bunda har bir ishtirokchiga o'z qobiliyati va intilishlari bo'yicha rivojlanish imkoniyati berish bilan ham bevosita bog'liq. Kasbiy ijodkorlik salohiyati yuqori bo'lgan ustozlar o'z faoliyatida har bir murakkab yoki noodatiy pedagogik vaziyatni osonlik bilan bartaraf eta oladi, ular mavjud bilim va tajribalardan samarali foydalana oladilar, o'z faoliyatiga doimiy tahliliy munosabatda bo'ladilar, yangi, innovatsion pedagogik vositalarni tajriba qilish va sinovdan o'tkazishdan tortinmaydilar.[2]

Bo'lajak pedagoglar o'zlarida kasbiy kreativlik kompetensiyasini rivojlantirish uchun shaxsiy reja hamda strategiyalar ishlab chiqishlari lozim. Bu kabi rejalarining asosiy mazmuni kasbiy o'sish, yangi metodik va didaktik yondashuvlarning o'zlashtirilishi, kasbiy o'qish va mustaqil izlanishlarning kengaytirilishi, kreativ resurslardan foydalanish, yangi texnologiyalar asosida dars jarayonlarini tashkil etish, samarali va ijodiy natijalarga erishish uchun zamonaviy bilimlarni amaliyotda tatbiq etishga qaratiladi. Shu tariqa kasbiy kreativlik kompetensiyasi bo'lajak pedagoglarning kasbiy muvaffaqiyati, o'z-o'zini rivojlantirish, mustaqil fikrlash va qaror qabul qilish, yangilik va innovatsiyaga ochiqlik, kasbga bo'lgan sadoqat kabi bir qator muhim kasbiy sifatlarni bir butun holda qaror toptiradi.[3]

Bu yo'nalishda amalga oshirilayotgan harakatlar pedagoglarning ijodiy salohiyatiga, kasbiy bilim va ko'nikmalariga, individual yondashuvga, o'z kasbga nisbatan muhabbat va fidokorligiga ham bevosita ta'sir qiladi. Ta'lim tizimi taraqqiyotining zamonaviy zamon talablari, bilim sohasidagi yuksalishlar, ijtimoiy-iqtisodiy muhitdagi o'zgarishlar pedagoglardan har doim yuqori kasbiy kreativlik kompetensiyasini namoyon etishni talab qilmoqda. Shu sababli, barcha pedagogik jarayonlarda kreativlikka yanada keng imkoniyat beruvchi muhitni shakllantirish, pedagoglarni doimiy

takomillashtirish, ular uchun yangicha va ijodiy ta'lim tajribalarini amaliyotga tatbiq etishga e'tibor qaratish asosiy vazifalardan hisoblanadi.[4]

Xulosa:

Xulosa sifatida aytish joizki, bo'lajak pedagoglarda kasbiy kreativlik kompetensiyasini rivojlantirish — bu nafaqat mustahkam kasbiy bilimlarni egallash, balki bu bilimlarni amaliyotda samarali va yangicha yo'llar bilan tatbiq eta olish salohiyatini oshirish, doimiy izlanish, zamonaviy texnologiyalar va innovatsion g'oyalardan samarali foydalanish, mustaqil fikrlash, o'z-o'zini rivojlantirish, har qanday pedagogik muammoga ijodiy yechim topa olish, islohotlarga ochiqlik, kasbga sadoqat, o'qituvchilikka sevgi hamda yuqori mas'uliyatni o'zida mujassamlashtirish demakdir. Kasbiy kreativlik kompetensiyasini rivojlantirish orqali pedagoglar ijodiy va zamonaviy darslarni tashkil etadilar, o'quvchilarda mustaqil fikrlash va yangilikka intilish fazilatlarini shakllantiradilar, ta'lim sifati va samaradorligi oshadi, natijada esa jamiyat taraqqiyoti uchun asos bo'ladigan malakali va kreativ kadrlar yetishib chiqadi. Shu boisdan, mazkur yo'nalishda har bir pedagog doimiy o'qib-o'rganishdan, yangiliklarni joriy etishdan, o'z ustida ishlashdan charchamasligi zarur. Bu esa, o'z navbatida, zamon talablari darajasida raqobatbardosh, kasbiy kreativ ustozlarni shakllantirishga imkon yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. A'zamova, D. (2020). "Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kreativlik kompetensiyasini shakllantirishning zamonaviy innovatsion yo'llari". O'zbekiston Pedagogika Jurnal, 3(42), 56-62.
2. Axmedov, S. (2019). "Ijtimoiy-iqtisodiy omillar va kasbiy kreativlik". Pedagogik Tadqiqotlar, 2(11), 94-101.
3. Bekmurodov, I. (2021). "Bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy kreativlikka o'rgatish metodlari". Ta'lim va Innovatsiyalar, 4(18), 88-97.

4. Ergashova, M. (2018). "Kasbiy kreativlik - pedagog kasbining taraqqiyot omili". Zamonaviy Ta'lim, 6(24), 110-115.
5. Jo'rayev, T. (2022). "Yosh pedagoglarda kreativlik kompetensiyasini rivojlantirishda zamonaviy yondashuvlar". Ilm-Fan va Ta'lim, 2(61), 33-40.
6. Kayumova, K., & Tolipov, F. (2022). "Bo'lajak pedagoglarda kreativ sifatlarning shakllanishi". Xalq Ta'limi, 1(2022), 40-48.
7. Madrahimov, A. (2020). "Pedagoglarning kasbiy kreativlik kompetensiyasini rivojlantirishda axborot texnologiyalaridan foydalanish". Mustaqil Ta'lim, 1(9), 60-68.
8. Meliev, N. (2019). "Kasbiy kreativlik kompetensiyasini shakllantirishda interfaol metodlar". Oliy Ta'lim, 5(37), 49-55.